

*"I hear of Sherlock everywhere"*



# Sherlockiana

MEDELELSER FRA  
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK  
THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

**Redaktør:**

Mia Stampe, Hellebækgade 19, 3.tv.  
2200 Kbh. N  
E-post: [ams@gfy.ku.dk](mailto:ams@gfy.ku.dk)

**Redaktionen bestod desuden af:**

May Christiansen, P.J. Snare

**Præsident:**

Bjarne Nielsen, Sherlock Holmes Museet,  
Egebjergvej 210, 4500 Nykøbing Sj.  
E-post: [sherlockiana@nielsen.mail.net](mailto:sherlockiana@nielsen.mail.net)  
Tlf: 5932 9238

**Skatmester:**

Alvin Andersen,  
Bogtrykkervej 41, 2400 Kbh. NV

Girokonto: 6 08 70 86

**Nr. 1, 2003 \* 48 Aargang**

## Redaktionen i forbifarten

*"The Press, Watson, is a most valuable institution" (SIXN)*

Netop hjemvendt fra eksil i det ikke længere særligt vilde Vesten (Colorado) kan redaktøren blot konstatere at de Sherlockianske aktiviteter i Danmark kører for fuld damp. Det er en fornøjelse at læse referatet fra Aarsmødet samt de grundige artikler og rejsebeskrivelser, som Klubbens medlemmer har bidraget med til dette nummer af *Sherlockiana*. Vi kan se frem til ikke mindre end 2 arrangementer i det nordjyske og løbende sammenkomster og filmaftener i København.

Redaktøren forspildte naturligvis ikke chancen for at møde andre Sherlockianere i det udenlandske, bl.a. The Nashville Scholars of the Three Pipe Problem, The Survivors of the Gloria Scott (South Carolina) The Scowrers and Molly Maguires of San Francisco, Doctor Watson's Neglected Patients (Denver) samt de utallige internationale scions, der var repræsenteret ved den årlige BSI weekend i New York. Alle udbringer skål og hilsner til Sherlock Holmes Klubben i Danmark. Hvor var det dejligt at mærke den respekt, der ude i verden står om vores fine "gamle dame."

## Læs i dette nummer:

- Deadlines for Sherlockiana i 2003
- Årsregnskab (Alvin Andersen)
- Ny bogudgivelse
- En ikke helt Conanisk skål for den anden (side af) fru Watson (Verner Andersen)
- Referat fra Aarsmøde og Generalforsamling (Torben Carlsen)
- Mysteriet om den Iltre Herre (Bjarne Rother Jensen)
- Ex-Libris (Aage Rieck Sørensen)
- Det var fodsporene af en gigantisk mængde mennesker! (Jens Byskov Jensen)
- The Agony Column
- The Shirt-Cuff Notes
- Møde i Aalborg
- Adresseliste pr 1. januar 2003



## Sherlockiana i år 2003:

*You will first make a note, Doctor, of the paper and the date. (REDH)*

**Deadlines:**

Nr 1: 15. februar  
Nr 2: 15. juni  
Nr 3/4: 15. oktober

**Indlæg til Sherlockiana:**

Format: Helst på elektronisk form (diskette, CD eller pr. e-post), men er dette ikke muligt, kan vi sagtens skanne billeder og maskinskrivet tekst.  
Adresse: Mia Stampe, Hellebækgade 19, 3.tv., 2200 Kbh. N.  
E-post: [ams@gfy.ku.dk](mailto:ams@gfy.ku.dk)

# Driftsregnskab for perioden 1. jan. 2002 – 31. dec. 2002

Indtægter	2002	2001
Kontingenter	5.000,00	3.300,00
Donationer til Henrys Fond	230,00	230,00
Abonnement, løssalg, Sherlockiana	200,00	260,00
Honorarer for brug af Henrys Tegninger	753,00	100,00
Renter girobank	3,93	21,75
Tilskud fra Carlsberg til Englænder-hæfte 28/8	0,00	8.000,00
Salg af Englænder-hæfte	50,00	
Indtægter i alt	6276,93	11.911,75

Udgifter	2002	2001
Arsmøde, tilskud til kaffe og cognac	840,00	1560,00
Silver Blaze Præmie	705,50	705,50
Sherlockiana, trykning	3241,25	2.556,00
Porto Speckled Gang	173,00	387,25
Service, gebyr girobank	286,00	382,00
Englænder-besøg og hæfte 28/8	0,00	12.527,50
Udgifter i alt	5.245,75	18.118,25

Overskud /Underskud	1031,18	6.206,50
---------------------	---------	----------

## Aktiver

Girobank	13.800,58	12.769,40
----------	-----------	-----------

## Passiver

Girobank	12.769,40	18.975,90
Overskud/Underskud	1031,18	6.206,50
Girobank saldo	13.800,58	12.769,40

Bispebjerg januar 2003

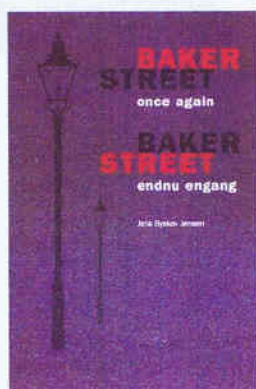


*Skatmester Alvin Andersen*



## Ny bogudgivelse

*"The book will prove that. I fancy that I have evidence enough to satisfy a jury, even if you are able to pick a hole in it." (BLAC)*



**Baker Street - once again & Baker Street - endnu engang** er en flot lille, gennem-researched bog af Klubbens eget medlem Jens Byskov Jensen. Den er trykt ved Baskerville & Co, Grafisk produktion A/S i 500 eksemplarer. 57pp. (danske). Bogen kan rekvireres ved at sende en check på Kr. 210 plus rekommanderet porto Kr. 60 til Bredalvej 61 C, Gl. Sole, 8722 Hedensted.

Catherine Cook, B.S.I., The Sherlock Holmes Collection, Westminster Libraries, London, skriver om bogen:

*"It is a splendid production. I like the cover design and think the way you have done the two languages side by side works very well. The black and white illustrations drawn from old photographs are quite stunning and the colour photographs have come out very well. I think it is an excellent idea to include the fold out map and the listings from the Post Office Directory. All in all, I think you have drawn together a major piece of work on Baker Street which should become one of the definitive works on the subject of 221b. Very many congratulations."*



# En ikke helt Conanisk skål for den anden (side af) fru Watson

af Verner Andersen

*Sherlockiana* bringer her Verner Andersens skåltale fra Aarsmødet 2003.

Vore musikalske venner fra den Københavnske bande har med stort talent valgt dette sted. Hvad kan være mere passende til vort årsmøde end en restaurant opkaldt efter dronning Victoria, og hvor vi sidder i et lokale, hvis ene væg er prydet med portræt og andre billeder af majestæten. Vi er jo alle lidt kede af, at det var Edvard, der regerede i den sidste del af Sherlock Holmes aktive liv. Vi kunne faktisk synge *God Save The Queen*, idet vi jo alle ønsker, at hun ville long reign over os i vor ønske/idealverden.

Også gaden er velvalgt. Jeg var slet ikke klar over, at vort litterære medlem allerede havde fået en gade opkaldt efter sig, selv om det naturligvis er fuldt fortjent. P.J. Snare har lært mig meget, bl. a. at der står litteratur bag alt. Det har jeg samlet nogle eksempler på her i aften.

Vi ved jo alle, at dr. Watson skrev under synonymet Conan Doyle, når det drejede sig om Sherlock Holmes, science fiction, historie og spiritisme. Præsidenten afslørede for nogle år siden, at dr. Watson anvendte synonymet Ian Maclaren, når han skrev skønlitteratur i gammel stil, som medlem af The Kailyard Authors - Kålgårdens forfattere - altså som en slags skotsk Aakjær.

Ved årsmødet i 2001 beskrev skatmesteren, som det senere blev publiceret i *Sherlockiana* (2002, 47. årgang nr 1, side 24-25), overbevisende dr. Watsons tilknytning til Skotland, og Ian Maclaren er blot yderligere et indicium.

Jeg har fundet en detalje, som efter min bedste overbevisning er yderligere et indicium på denne sammenhæng. Alfred Hitchcock lærte først filmhåndværket som ansat i den engelske afdeling af Famous Players-Lasky, idet han i 1921 medvirkede i filmatiseringen af Ian Maclarens *Beside the Bonnie Brier Bush* - oversat til dansk som *Under Rosenbusken*. Hvorledes skulle han ved arbejdet med dette Morten Korchske manuskript få interesse for kriminalistik, hvis det ikke havde været for dr. Watson?

For endnu længere tid siden causerede jeg over Sherlock Holmes forhold til kvinder stærkt inspireret af vor desværre fraværende vicepræsidents påvisning af denne skjulte eller i hvert fald oversete svaghed hos mesteren. Jeg udkastede den tanke, at når Sherlock Holmes kaldte Watson bort fra sin praksis til Baker Street for derpå at iføre sig en eller anden fantasifuld forklædning og styrtede ud i natten, var hensigten at besøge Mary Watson nee Morstan uden at blive forstyrret.

Det var den gang kun en hypotese eller en tanke - en beskidt tanke synes nogle medlemmer. Jeg har imidlertid fået en vis litterær støtte til hypotesen.

Jeg fandt et par bind af *Reader's Library* på et loppemarked. Værkerne er ifølge udgiveren Lucas Lexow fra New York Forlaget J. H. Sears & Company, Inc. udvalgt, så de er interessante for alle læsere, og så er de tilmed smukt indbundne, så de pynter på enhver reol.

At Conan Doyles Sherlock Holmes Detective Stories er af interesse for enhver, må vi være de sidste til at benægte. I samme serie og i samme indbinding findes imidlertid også romanen *Tempest and Sunshine*, hvor forfatterinden er Mary J. Holmes. Jeg kan heraf slutte, at når Holmes siger, at det eneste selviske, som Watson foretog sig, var at forlade ham "for a wife" er det en eufemisme, der dækker over, at Mary Watson begyndte at leve som Holmes ægteviv eller som det hedder i dag samleverske, og at Watson syntes, at det var for meget. Teorien styrkes af, at Mary anvender "J" som mellemnavn. Atter får Snare ret. Det kan ikke dække over Hamish.

Forholdet varede ikke længe. Mary slog sig derefter ned i Kentucky og er i dag derfor kendt som amerikansk forfatterinde. Fundet har endvidere den fordel, at vi nu har et autentisk billede af Mary Morstan. Forfatterinden er nemlig afbildet bl. a. på forsiden af romanen *Family Pride*.

Hvis man på bibliotekernes hjemmeside søger efter Mary Holmes, får man henvisning til Laurie R. Kings bøger om Mary Russell og Sherlock Holmes - en forbindelse, som i hvert fald ville tiltale Mia i hendes amerikanske eksil.

Min konklusion må være, at vi erstatter den conaniske skål for den anden mrs. Watson med en skål for den anden side af fru:

*Mrs. Watson - her hidden side.*



# Referat fra Aarsmødet og Generalforsamlingen 2003

af Torben Carlsen

En frostklar aften (nærmere bestemt lørdag d. 4. januar 2003) foregik der sære ritualer på adressen Snaregade 4, 1. sal. 25 personer af begge køn havde sat hinanden stævne og varmede sig her i indforstået fællesskab. Det var denne gang restaurant Queen Victoria, der havde fået overdraget den forpligtende opgave at lægge rum til den årlige generalforsamling med hvad deraf følger for Sherlock Holmes Klubben i Danmark. En varm tak rettes til Lise Lotte og Kristian for behørig research. Det var mit 5. årsmøde og som sædvanligt var det en udsøgt menu, vi fik serveret.

Da mad- og drikkevarer samt indledende ordvekslinger var fordøjet, var det tid for de conaniske skåler, som i år ud over den traditionsrige skål for Henry Lauritzen og en uortodoks skål for en hugorm, der angiveligt skulle have bidt Adrian Conan Doyle i dennes lejlighed (!) også bragte Tante Clara tilbage i crindringen. Hanne Rieck Sørensen opfordrede til fællessang af de omdelte vers om Tante Clara's meriter. Anders Hammarqvist sang for så selv evt. forbipasserende i Snaregade ville få del i den indlevende fremførelse.

Derpå meddelte præsidenten, at vi var kommet til den alvorlige del af programmet, nemlig generalforsamlingen. P.J. Snare blev pålagt hvervet som dirigent, mens undertegnede blev shanghaiet som referent. Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt.

Henrik Nisbeth havde stillet forslag til bestyrelsen om en form for nyhedsformidling til medlemmerne. Vi mødes kun én gang årligt og man kunne godt forestille sig, at der var en del oplysninger, der gerne skulle ud til samtlige medlemmer. Det kunne være i form af en hjemmeside (men hvem skulle i givet fald kreere den?), et nyhedsbrev, en ekstra link eller en e-mail. Og hvad med de medlemmer, der ikke har en computer? Ordvekslingerne fæg hen over bordene under kyndig fordeling fra dirigentens taktstok; alle tilstedeværende kunne godt se den fordel, som en hurtig nyhedsformidling kunne medføre; bl.a. var enkelte medlemmer ikke bevidste om, at Jeremy Brett var vendt tilbage til torsdagens udgave af "Gyldne Timer" på DR2. NB: I skrivende stund er der etableret en nyhedsformidling i det mindste for de, der har en e-mail adresse.

Bestyrelsen blev genvalgt og ser atter ud som følger: Præsident Bjarne Nielsen, vicepræsident Niels Birger Wamberg, skatmester Alvin Andersen og revisor Mia Stampe, som blev valgt in absentia. Som nævnt i referat fra sidste år er hun som redaktør af Sherlockiana født medlem af bestyrelsen.

Kristian Cordtz efterlyste de 4 faste conaniske skåler, skulle der allerede nu udvælges 4 personer til dette hverv? Hvad sker der, hvis de melder afbud til årsmødet? Skal en anden træde til og improvisere? Bestyrelsen modtog forslaget til behandling.

Præsidenten gik videre med at berette om det forgangne års aktiviteter, som bl.a. omfattede det 40. Silver Blaze Sweepstake og Prof. Moriarty Memorial på Ålborg Væddeløbsbane 20. maj.

10 medlemmer fra lokalafdelingen Copenhagen Speckled Gang havde været på en Sherlock Holmes-tur til London og hver især bidraget med deres oplevelser i Sherlockiana nr. 3/4 2002. En anden lokalafdeling, The Cimbrian Friends of Baker Street, afholdt i september et arrangement i Ålborg. Læs herom i samme blad.

Et postkort, som præsidenten havde modtaget samme morgen blev læst op. Det var fra en 12-årig dreng fra Mors, som gerne ville være medlem af foreningen. Han havde læst adskillige beretninger fra conanen og spurgte, hvad der blev forsket i. Da aldersgrænsen er 18 år, kunne han "kun" blive korresponderende medlem; men det er betryggende at vide, at der her er mindst ét potentielt kommende medlem, så Sherlock Holmes kan leve videre og mindes på behørig vis.

Julehilsener fra ind- og udland samt nye bøger blev delt rundt til beskuelse. Skatmesteren aflagde regnskab, som viste et pænt overskud uden at det dog afstedkom ekstra kaffe, som Kristian ellers ytrede ønske om. Måske fordi natmaden kort efter blev anrettet. Se detaljer om regnskabet andetsteds i bladet.

Under evt. meddelte Lise Lotte Frederiksen, at Folkeuniversitetet afholder Sherlock Holmes-seminar en weekend i slutningen af marts. Folder fås på bibliotekerne. Måske en idé at melde sig som gruppe. En weekend i slutningen af februar skal præsidenten i Horsens holde et foredrag om Holmes (nyhedsbrev er udsendt). Desuden kommer der en udstilling til sommer i Vejle Bibliotek. Forslag til sidstnævnte modtages gerne.

Derpå en one-man show fra Estrid Balslev over emnet "betimelig og ubetimelig Holmes-forskning". Jeg vil nødtigt referere indholdet, men jeg mener, at konklusionen på indlægget var, at E.B. hellere så en forskning af spørgsmålet "Hvor ligger 221B Baker Street" i stedet for at prøve at skaffe beviser på, om Holmes var skabsbøsse eller ej.

P.J. Snare udleverede hæftet "It is, of course, a trifle ..." til samtlige tilstedeværende; samme hæfte, som englænderne fik under Klubbens besøg i London i maj 2002.

Med det hæfte under armen samt tekst og musik til sangen om Aunt Clara og ikke mindst en CD (Toner fra Baker Street), som cimbrerne imponerende har stykket sammen med live-optagelser fra Sherlock Holmes-mødet i Ålborg samt Holmes-relateret musik, kunne samtlige fremmødte tage afsked med hinanden og sikkert mene det samme, som Jørgen Frørup sagde til mig, da vi skiltes: "Det er nu ærgerligt, at vi kun mødes én gang om året!"



# Mysteriet om den iltre herre

af Bjarne Røther Jensen

I årene 1944 - 1947 udsendte Politikens Forlag de gule hæfter *Politikens Stjernehæfter*. Det var journalist Anker Kirkeby, der stod bag ideen, som skabte et modspil til den "underlødige" kiosklitteratur. Hæfterne, der indeholdt historier af mange af verdenslitteraturens helt store forfattere, blev en succes. Det var navne som Dumas, Walter Scott, Jules Verne, Jack London, Victor Hugo, Leo Tolstoj, Stevenson, Wells og også kriminalromaner af forfattere som Stein Riverton, Poe, Simenon, Palle Rosenkrantz og ikke mindst John H. Watson, men udgivet under navnet på forlæggeren, Arthur Conan Doyle. De i alt 44 numre, som nåede at komme, udkom i et oplag på cirka 20.000 eksemplarer, og det var tilsyneladende problemer med at skaffe papir, der tvang Politiken til at stoppe udgivelsen.

Litterært var stjernehæfterne en stor succes. Forfatteren Tom Kristensen skrev i sin anmeldelse i Politiken d. 30/12 1946:

"Føler man ikke det intellektuelle og himmelske Kuldegys, som burde udstømme fra enhver Kriminalhistorie, naar man læser de uforglemmelige Ord? Det er snart fyrretyve Aar siden, jeg læste dem for første Gang, og jeg har læst dem flere Gange siden; men endnu virker de som en Aabenbaring."

Men bag Sherlock Holmes-historierne gemmer der sig også en anden historie. I årene under besættelsen var al kontakt til udenlandske forlag og forfattere afskåret. Så Politikens Forlag udsender hæfter med mange af de store forfattere uden tilladelse, men deponerer hver gang et passende honorar i banken, som kan udbetales til forfatterne efter krigen. Men da hæfterne er så stor en succes, fortsætter Politikens Forlag efter krigen med at udsende hæfterne uden tilladelse. Dette gælder således også de fire hæfter med Sherlock Holmes-historierne. Dette kommer forlæggeren Conan DoYLES arvinger for øre og resulterer i et sagsanlæg mod Politikens Forlag og forlagene Gyldendal og Forlaget Nyttebøger, der ligeledes havde udsendt Sherlock Holmes-historier på samme grundlag. Forlagene modtager således i 1946 et telegram fra Arthur Conan DoYLES søn, Adrian Conan Doyle, der er meget fornærmet:

"As representative for the estate of the late Sir Conan Doyle I have instructed my lawyer to sue you £ 2000 for damages of copyright and immediate withdrawal of all books by Sir Conan Doyle. Adrian Conan Doyle." (*De første 100 år*, bind 2, Politikens Forlag 1984 p. 101)

Anker Kirkeby bliver meget fortørnet over telegrammet og sender omgående en check for det skyldige beløb. For yderligere at formilde den ophidsede forlæggersøn vedlægger Kirkeby en Storm P. tegning, der viser Sherlock Holmes på cykel med lup og en stor sikkerhedsnål i bukserne. I Politikens *De første 100 år*, bind 2, p. 2 står fejlagtigt, at tegningen har været brugt som forside på et af hæfterne. Denne tegning har aldrig været anvendt som forside på *Politikens Stjernehæfter*, og Storm P. Museet har end ikke en kopi af tegningen. Så samlere af stjernehæfterne skal ikke lede efter et nr. 45 eller et nummer med to forskellige forsider.

Adrian Conan Doyle blev så ophidset over Storm P.s humoristiske tolkning af sin faders litterære skikkelse, at han svarede med at fordoble erstatningskravet, og bekendtgjorde ligeledes, at han straks havde tilintetgjort tegningen.

"Efter dette forbitrede vredesudbrud hører hverken Kirkeby eller forlaget mere fra Sir Adrian."

- skriver Politikens historie videre [Politiken har fejlagtigt honoreret Adrian Conan Doyle med en ridderskabstitel - *Red.*]. Men det gør andre forlag. I august 1947 besøger Anna Conan Doyle, Adrian Conan DoYLES danskfødte hustru, Danmark. Formålet er blandt andet at få de fremsatte krav gennemført. Mens hustruen forhandler med forlagene, modtager hun fra England telegrammer fra sin mand, Adrian Conan Doyle, der ignorerer hustruens drøftelser og fremsætter nye krav.

"Det beløb som Gyldendal havde afsat til Arvingerne fandt denne ganske utilstrækkeligt. Han ønskede en meget højere Sum, og for at undgå yderligere Besvær gik Forlaget ind paa at betale. Hvad Politikens *Stjernehæfter* angaar, var Mr. Doyle især fortørnet over, at man havde udsendt et Hæfte uden hans Tilladelse længe efter, at Krigen var sluttet." (*Berlingske Tidende* 21/3 1948).

Det er uvist, hvordan sagen mellem *Politikens Stjernehæfter* og ægteparret Doyle endte. End ikke på Politikens Hus kan man oplyse, om forlaget gik ind på de forhøjede erstatningskrav.





“Direktør Westerskjold fra Forlaget Nyttebøger vil ikke paa nogen Maade gaa ind paa Adrian M. Doyles Betingelser. Af dette Forlag har Mr. Doyle krævet 10 pct. af Indtægten, mens  $7\frac{1}{2}$  er det normale, og har yderligere gjort Krav paa en “Bod” - hvilket han hævder at have Ret til - paa 1000 Kr. pr. Bind, ialt 6000 Kr. I den nærmeste Fremtid skal der holdes et Møde mellem Parternes Sagførere, og hvis det ender uden Resultat, vil Sagen blive indbragt for Retten.” (*Berlingske Tidende* 21/3 1948).

Også i denne sag er det uvist, hvordan striden endte. Ziglersens forlag og Centralforlaget udgav ligeledes Sherlock Holmes-historier under krigen. Men tilsyneladende lagde Adrian Conan Doyle ikke sag an mod disse forlag. Men hvorfor er et åbent spørgsmål.

Anna Conan Doyle besøgte ved samme lejlighed, august 1947, præsidenten for det danske Sherlock Holmes Selskab, Storm P. Det var altså året efter, at Adrian Conan Doyle havde revet Storm P.-tegningen af Sherlock Holmes i stykker i raseri. Ikke desto mindre betegnes mødet, i *Berlingske Aftenavis* d. 26/8 1947, som morsomt, og det er da også lutter hygge og harmoni, der beskrives i artiklen.

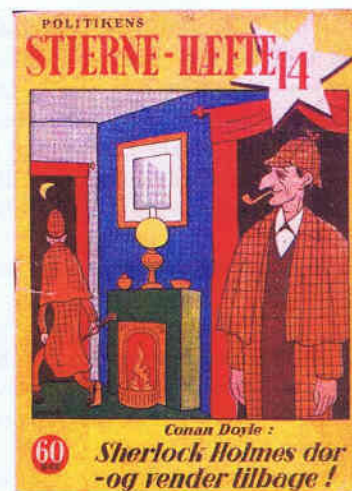
I et avisudklip d. 9/1 1951, hvori det omtales, at Mr. Adrian Conan Doyle skal arrangere en Sherlock Holmes-udstilling i forbindelse med **The Festival of Britain**, udtrykker Adrian Conan Doyle sin sorg over, at Storm P. ikke lever mere:

“Mr. Adrian Conan Doyles største Sorg er, at Storm Petersen ikke mere lever. Han regnede ham for en af Verdens morsomste Sherlock Holmes Kendere.”

Det er nu fem år efter, at Adrian Conan Doyle i raseri har revet Storm P.s tegning i stykker. Men forlæggerfamiliens holdning til Storm P.s tolkning af den store detektiv er ikke helt entydig. Da Mrs. Anna Conan Doyle besøger Danmark i januar 1955, citeres hun i *Politiken* d. 4/1 1955.

“Danmarks Storm P. var vi heller ikke glade for. - Han lavede lidt for meget sjov med Sherlock, syntes man i England. Men vi bar dog over med ham.....”

Mrs. Adrian Conan Doyle's besøg i Danmark hvor hun blandt andet gæstede Sherlock Holmes Klubben, skyldtes primært, at salget af Sherlock Holmes bøger svigtede i Danmark. (*Information* d. 4/1 1955.) I perioden fra Forlaget Nyttebøgers udgave i 1945 til Martins udgave i 1954 var der ingen udgivelser. Men man kan vel ikke fortænke forlagene i at holde sig væk, hvis de økonomiske krav var urimelige sammenlignet med andre forfattere.



## Exlibris Sherlockiana

af Aage Rieck Sørensen

En del bogelskere ønsker at synliggøre ejerskabet til en bog med et bogejermærke, og den kunstner, som skal skabe et sådant, bør ved udformningen benytte det motiv, der karakteriserer den del af ejerens bogsamling, hvori det skal anvendes, eller de symboler, der kendetegner ejerens interesse, erhverv eller status.

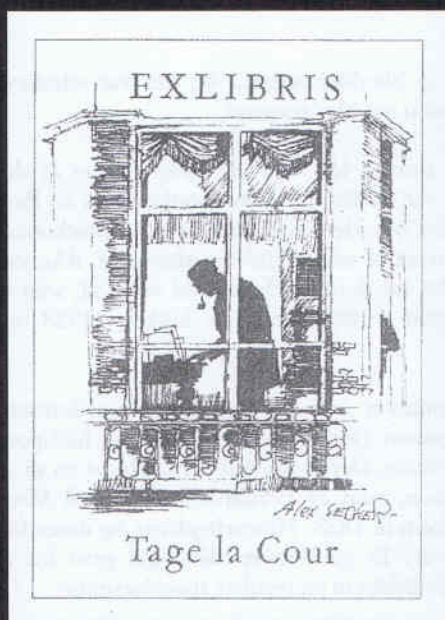
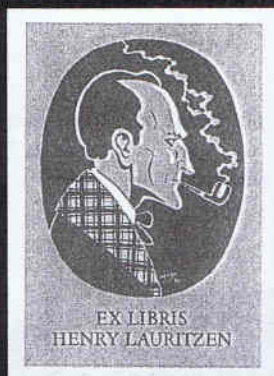
Mange sherlockianere har et sådant exlibris, og på næste side er vist eksempler med conaniske motiver, der tilhører medlemmer af Sherlock Holmes Klubben.

Øverst i midten ses exlibris for Klubbens præsident, Bjarne Nielsen, flankeret af to tidligere præsidenters. Til venstre exlibris tilhørende tegneren og forfatteren Henry Lauritzen (ipse fecit). Motivet fremhæver en pibe med lige spids, hvilket betød meget for ham. Til højre exlibris udført af tegneren Alex Secher for forfatter og arkivar A.D. Henriksen. Kunstneren var medlem af Klubben fra dennes start og har her gengivet Baker Street.

Apoteker lic. pharm Verner Andersens exlibris er tegnet af den danske exlibris-kunstner Christian Blæsbjerg, som har lagt navn til ca. 700 exlibris. Som motiv ses en morter, en Graugaard-kolbe, en receptkuvert og Sherlock Holmes med en tablet som forstørrelsesglas. Både Fage-Pedersens exlibris og Ted Bergmans exlibris er udført af Henry Lauritzen, og motiverne taler for sig selv.

Forfatteren og bogsamlere Tage la Cours exlibris er tegnet af Alex Secher. Mia Stampes exlibris er tegnet af Nancy Beiman, som selv er sherlockianer. I motivet er indføjet et Sherlock Holmes-citat (STUD), der også kan passe på en nutidig forsker.







# Det var fodsporene af en gigantisk mængde mennesker!

- En rejsebeskrivelse som beretter om Bernard Davies' identifikationer af lokaliteterne fra *The Hound of the Baskervilles* og *Silver Blaze*.

af Jens Byskov Jensen (en Cimbrer på togt)

Den 6. til den 8. september var jeg med The Sherlock Holmes Society of London på Dartmoor. Men turen begyndte egentlig på Paddington stationen, hvor jeg mødtes med andre Sherlockianere fra nær og fjern. På perronen hilste jeg på Mikio Kawamura fra Japan, og han leverede den perfekte stemning til den forestående ekspedition med ordene: "Jeg håber, vi endnu kan nå at finde efterkommerne af Hunden i live!"

Toget forlod Paddington, og de mørke skyer mod vest syntes at varsle om de frygtelige begivenheder, der trængte sig frem på nethinden. Efter nogle timer - (de engelske toge minder ikke just om Orientekspressen, men det er jo også en anden historie) - tittede hedelandskabet endelig frem. Og så begyndte fantasien for alvor at løbe løbsk. Togstationen ved Totnes kunne let omdannes til Victoriatidens dampindhyldede bygninger, hvor en elegant Londonlæge og en adelig, ung canadier steg af toget. Vi blev ført til Dartington Hall - vores hjemsted under ekspeditionen - i taxa, og der var god tid til at se sig om i den fantastiske have og park, før Sherlockianerne mødtes i baren inden middagen. En englænder med en pint i hånden er en del lettere at snakke med end én uden. Og inden længe var jeg blevet introduceret til flere folk, end jeg kunne holde styr på.



Middagen var fremragende, selvom mine tanker var travlt beskæftigede med at tænke på aftenens næste punkt, som var fremlæggelsen af de "radical rethinks", som lå til grund for Bernard Davies' nye geografiske identificeringer fra *The Hound of the Baskervilles*. Jeg har tidligere korresponderet med Bernard Davies i forbindelse med min kommende bog [nu udgivne - *Red.*] om Baker Street 221B, og jeg var spændt på at møde ham. Der gik dog ikke længe, før Catherine Cooke - efter opfordring fra Davies selv - introducerede os, og jeg nåede derfor ikke at spise resten af min middag.

Bernard Davies har leveret et mesterstykke denne gang. Alle identifikationer fra *The Hound of the Baskervilles* passer sammen indbyrdes. Det har ellers tidligere været et problem på Dartmoor, at man har forsøgt at identificere steder fra historien spredt ud over landskabet. Men denne gang ligger det hele i den rigtige indbyrdes afstand. Bernard Davies har identificeret Grimpen som Postbridge, Merripit House som Stannon (Med Merripit Hill umiddelbart ved siden af), Baskerville Hall som Cator Court, og endelig er den nedlagte mine, hvor Hunden blev gemt af vejen, identificeret som Wheal Caroline Mine.



Sherlockianere er jo Sherlockianere... og der var whiskey og English Mead på bordet, inden det blev sengetid.

Næste morgen gik turen i bus (der var brug for fire af slagsen) ud på heden. Første stop var Postbridge, hvor postkontoret lå. Bernard Davies kunne fortælle, at det hus, der i dag fungerer som postkontor (og som er blevet fotograferet ivrigt af talrige Holmes-aktivister), ikke var postkontor på Hundens tid. Det var derimod huset ved siden af, som tilmed havde fået installeret telegraf i 1899. Det blev lukket i 1923 og bar navnet Greyhound Farm.

Vi var indenom pubben i Postbridge, før turen fortsatte til Wheal Caroline Mine. Bernard Davies ledte os op ad et hjulspor, som endte midt i den nedlagte mine. Det er værd at bemærke, at en sti gennem hede

og sumpområder kunne føre en stedkendt herfra og ned til Stannon, som er Bernards kandidat til Merripit House. Minedriften i Wheal Caroline begyndte omkring 1821-22 og varede frem til 1838. Minearbejderne og deres familier boede omkring minen, og efter lukningen blev de boende endnu nogle år. Et par forsøg blev også gjort for at genoptage minedriften. Men fra 1870'erne blev minen forladt, og i 1909 var den forfaldet til en regulær spøgelsesmine.

I eftersøgningen af Baskerville Hall er der et klassisk problem, nemlig at der ikke er nogen bygning på heden, der matcher Watsons beskrivelse - en stor, middelalderlig kolos med skydeskår og det hele. Tværtimod er bygningerne på heden alle gårde eller landsteder, som gårdejerne har ladet opføre i nærheden af deres gårde. Bernard Davies fik allerede i 1992 den idé, at man måske kunne finde en bygning, der i tidligere tider kunne have matchet Watsons beskrivelse. Måske var Baskerville Hall allerede blevet ombygget, da Sir Henry flyttede ind (en ny vinge omtales jo dog...), og Watson førte blot huset tilbage til dets middelalderlige forgænger for at udpensle uhyggen. Men dette er lettere sagt end gjort! For det er stadig nødvendigt at finde en bygning på heden, der kan fremvise en så gammel historie - og som samtidig passer ind i det



geografiske mønster med Postbridge, Stannon, Merripit Hill & Wheal Caroline. Og den eneste bygning der kan opfylde disse betingelser er Cator Court.

Cator Court er den vigtigste ejendom ved godset Higher- eller Great Cator, som er en del af gården Cadatrea eller "Cada's tree", der er nævnt i et dokument fra 1167. Det fortæller sig i tågerne, hvem Cada egentlig var, og hvad han havde med træet at gøre – plantede han det? klatrede han i det? eller blev han hængt i det?

Men sikkert er det, at det nuværende Cator Court omkring 1283 hørte under godsejeren af Spitchwick. Dette var det største af i alt seks godser i området. Men med de sociale og politiske omvæltninger mellem 1350 og 1550 blev Cator Court løsrevet fra godset. Livet på denne tid mindede meget om beskrivelsen af Den Onde Hugos liv, hvor hver mand var sig selv nærmest, og en herregård i det isolerede Devon føltes som et lille kongerige.

Vi ved, at Sir Charles drog til Sydafrika "to restore the fallen grandeur of his line." Hvad der havde nedbrudt denne storhed, kan vi kun gisne om. Bernard Davies foreslår betalingsstandsningen i London-banken Overend Gurney & Co. Deres fallit er nævnt i *The Annual Register* for 1866 på følgende måde: "the widespread collapse, which in the spring of this year spread embarrassment and distress among thousands of families... Numbers found themselves reduced from affluence to poverty, many had to descend to a lower position in society, and an extensive contraction of expenditure took place..." At dømme efter Sir Charles' alder må det have været omkring 1860'erne, at han tog skeen i den anden hånd, og begyndte en restaurering eller ombygning af Baskerville Hall. Det er derfor interessant, at Cator Court blev revet ned i midten af 1860'erne, for derefter at blive bygget op som det er i dag.



Da Watson har besøgt Mrs Laura Lyons og senere aflagt besøg hos Mr Frankland på Lafter Hall, beslutter han sig for at gå tilbage til Baskerville Hall. Og fra et højdedrag kan han pludselig se Hall'en. Dette har tidligere været meget svært at få til at passe med landskabet på Dartmoor, men Bernard Davies har gjort det igen. Mrs Laura Lyons boede i Coombe Tracey alias Totnes. Kusken Perkins kørte Watson hjemad via Dunnabridge Pound, og Laughter og Believer Tor. Men da Watson så en dreng klatre op ad en bjergside, fortsatte han til fods. Nu aflagde Watson besøg hos Mr Frankland og dennes teleskop, og Watson bemærker, at Lafter Hall lå fire mil syd for Baskerville Hall. Det viser sig, at ruten mellem Cator Court og Lafter via Believer Bridge og østpå er godt tre mil. Og denne rute ville desuden være meget velegnet til at aflægge besøg hos Mrs Lyons i Totnes. Men tilbage til højdedraget – fra Corndon Down kan man se ned på Cator Court, som er ca. en halv mil borte. Men Corndon Down optræder også andre steder i historien. Da Watson og Sir Henry skal finde frem til Seldens mystiske lys ude på heden, siger Watson: "Out by the Cleft Tor, I think". Watson har kun været på Dartmoor i et par dage, og man kan forbauses over, at han skulle kende landskabets geografiske navne. Men det viste sig, at være det rigtige sted for Seldens lys. Bemærk at Corndon Down har en langstrakt bakkekam med to toppe – eller én top med en kløft imellem, alt efter hvordan man udtrykker det.



Som et særligt lille sammentræf havde de nuværende ejere af Cator Court to store blodhunde, som lignede Sidney Pagets tegning af Hunden til forveksling. De blev lukket ud, da selskabet var i sikkerhed bag smedejernsgitteret ved vejen. Men de opfyldte Mikio Kawamuras ønske – vi havde set Hundens efterkommere!

Om aftenen var der gallamiddag med efterfølgende fremvisning af filmen *A Hound it was!* produceret af amerikanerne Maribeau Briggs og Paul Singleton, som også deltog i jagten på Hunden. Denne film er et sammenkog af en række filmatiseringer af *The Hound of the Baskervilles*, som giver et glimrende billede af de forskellige films stærke og svage sider. Desuden får man et meget godt grundlag for sammenligning, da gennemgående elementer fra de mange film belyses indgående. F.eks. betragter man den måde, hvorpå Hunden er fremstillet i de mange filmatiseringer – fra forskellige hunderacer (inklusiv nogle ret små og forpjuskede forsøg), med eller uden fosfor, selvlysende røde øjne og ild ud af gabet, til en skuespiller i hundekostume! Alt i alt en udmærket film, som søger at finde anvendelse indenfor skolevæsenet og ved foredrag – ren dokumentar.

Søndagens program bragte os i Silver Blazes fodspor, idet Bernard Davies også har identificeret lokaliteterne fra denne sag. Ovenpå begivenhederne fra dagen før skulle der meget til fortsat at imponere, men da vi stod i de bygninger, der for mange år siden var Silver Blazes staldbygning, var forventningerne igen indfriet. Kings Pyland var i virkeligheden Heathcott Stables. Og den nuværende ejer viste os rundt både på grunden og i udhusene, samtidig med at han og Bernard forklarede, hvordan stedet havde set ud, da Silver Blaze stod opstaldet her.

Med dette var weekenden ved at nå sin afslutning, og jeg måtte gøre mig klar til en togtur tilbage til Paddington – men denne gang ikke for at fortsætte til 221B. Inden afgang blev der sagt farvel og på gensyn til nye og gamle venner, og på togturen fik jeg selskab af en håndfuld amerikanere. Det er muligt, at dette går over i historien som The Dartmoor Train Team. Under



alle omstændigheder havde weekenden været vellykket. Det eneste ønske, jeg ikke fik opfyldt i denne omgang, var at vandre ud over heden. Men med 60-70 deltagere, hvoraf over halvdelen går med stok, må den slags vente til næste gang, når man er alene derude. Nå ja, helt alene bliver man selvfølgelig aldrig på Dartmoor...

I forbindelse med weekenden blev der udgivet en håndbog (A4 med limet ryg, 68 sider illustreret - heraf tre artikler af Bernard Davies på i alt 27 sider) *Radical Rethinks on Hound and Horse - The handbook of the Dartmoor Expedition by the Sherlock Holmes Society of London Sept 2002*. Den kan anbefales.



## The Agony Column

*"I read nothing except the criminal news and the agony column.  
The latter is always instructive." (NOBL)*



### Sherlock Holmes Foredrag

Jens Byskov Jensen holder foredrag torsdag d. 27. marts kl. 14 - 16 om Sherlock Holmes i Grejsdalens Sognekøns på Grejsdalsvej 221, 7100 Vejle. Alle interesserede er velkomne. Da der er forholdsvis god tid bliver emnet en smule bredt - Sherlock Holmes historierne, Holmes som person, Holmes i virkeligheden, kan man spore Holmes i det Londonske landskab?, Sherlock Holmes Klubben. Jens skriver, han vil bestræbe sig på at komme rundt om så mange interessante afkroge som muligt. Der er arrangeret kaffebord i midten af arrangementet.

### Sherlock Holmes på Folkeuniversitetet

Hvis man er hurtig, kan man nå at tilmelde sig Sherlock Holmes seminaret i weekenden 29. - 30. marts, der udbydes under Filmvidenskab på Folkeuniversitetet i København.

<http://www.fukoebenhavn.dk/foraar2003/512082201.html#1000994>

Hold 5081: 1 LØR-SØNDAG klokken 10-17, ved cand.mag. Tine Alma Torbensen, Købmagergade 52, 3. sal.

Udover at se på forskellige afbildninger af Sherlock Holmes-figuren, fra illustrationer til film, skal man også studere skuespillere og fortolkninger og ikke mindst (som der står i programmet) "undersøge hvordan den Sherlockianske fankultur udfolder sig." Vi Sherlockianere er tilsyneladende blevet studieobjekter !!! Tekstmateriale udleveres på holdet. Pris kr. 535,-

### Nyt BSI medlem

Ved the BSI-dinner i New York d. 10. januar blev yours truly optaget blandt Baker Street Irregulars of New York og tildelt et investitur med relation til de højere luftlag:

Mia Stampe - "The Dynamics of an Asteroid."



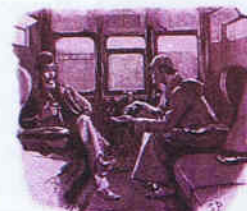
### Krimimessen 2003

Præsident, Bjarne Nielsen samt P.J. Snare repræsenterede Klubben på Krimimessen 2003 (med undertitlen: Mød forfattere og andre krimielskere) i Horsens d. 22. og 23. februar. Bjarne holdt foredrag om sit første møde med Sherlock Holmes.



### Silver Blaze

Datoen for Silver Blaze Sweepstakes og Moriarty Memorial løbene bliver mandag d. 19. maj. Interesserede bør kontakte Præsidenten angående tid, samlingssted osv. Cimbrerne gør altid løbsdagen til et hyggeligt møde, og på Aalborg Galopbane er de glade for at se os.



### E-post service

Efter Aarsmødets diskussion tog Jens Byskov Jensen og Præsidenten initiativ til en mailing-liste for de af Klubbens medlemmer, som er på Internettet.

Herigennem udsendes sherlockianske nyheder fra ind- og udland, som ikke nødvendigvis behøver optage plads i *Sherlockiana*, eller som har en kortere deadline og/eller aktualitet.



### Ny hjemmeside

Mia Stampe har kreeret et internationalt websted for anmeldelser af Sherlockiana.

<http://www.sherlockiana.net/books> Der er allerede omkring 150 anmeldelser af bøger, artikler, oplæsninger og radiospil. Klubbens medlemmer opfordres hermed kraftigt til også at bidrage med anmeldelser (på engelsk).



"That is of enormous importance," said Holmes, making a note upon his shirt-cuff. (NAYA)



# The Shirt-Cuff Notes

The Speckled Gang har ikke kedet sig i løbet af vinterhalvåret.

**D. 29. september** mødte de morgenfriske Gangsters hos Mia, hvor der blev serveret Mrs. Hudson's Best Breakfast. Her var alt, hvad den mest kræse gane kunne forlange, og hvis nogen gik sultne fra bordet, var det bestemt deres egen skyld. Det var også en lille afskeds-sammenkomst, da Mia rejste til USA for et halvt års tid.

Kombineret filmaften og møde blev afholdt **11. november**. Bandemedlemmerne blev fyrsteligt trakteret hos Lise Lotte og Kristian, der lagde hus til. Vi havde fået en kopi af "A Hound it Was", en dokumentar/spillefilm sammenklippet af 12-15 forskellige udgaver af "Hound of the Baskervilles". Aftenen forløb som sædvanligt i hyggens tegn.

## Kommende møder og filmaftener

Forårets filmaftener er ikke fastlagt. De annonceres på hjemmesiden.

Næste officielle møde bliver **onsdag d. 30. april** hos Torben Carlsen. Hvis man ønsker at deltage, kontakt da venligst værten senest et par dage før på telefon 3860 3221.

Inden da mødes en del af os i weekenden d. 29.-30. marts for at deltage i Sherlock Holmes seminaret, der er arrangeret af Folkeuniversitetet. Se mere under Agony Column.



## Møde i Aalborg

*"I fancy we may have some company dropping in." (NOBL)*

The Cimbrian Friends of Baker Street inviterer alle medlemmer af Sherlock Holmes Klubben til møde **lørdag d. 13. september 2003** i Aalborg.

Lige som sidste år vil vi starte med frokost hos Bjarne Rother Jensen på Højbovangen 24. Det endelige program for mødet er endnu en hemmelighed, men vi kan sige så meget, at de deltagende medlemmer forhåbentlig vil få et indblik i skibsfart på Sherlock Holmes' tid med særligt henblik på de Conaniske skibe. Mødet vil afrundes med middag og forventes at vare til omkring midnat.

Nærmere informationer følger senere, men reserver dagen i god tid. Forudbestilling kan ske allerede nu til Jens Byskov Jensen på tlf. 40813544.

